Brassó, 1871. Első évi folyam 46. szám. Péntek, junius 9.

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer kedden és pénteken.

Ára:
Egész évre . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . 1 ft. 50 kr.

Szerkesztői s kiadói szállás: Kenyeres Adolf ügyvédi irodája, Nagypiaczon.

NEMERE.

Politikai, közgazdászati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:
3 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdij minden igtatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknél alku szerint.— Hirdetések fölvétetnek a szerkesztőségben és Römer és Kamner nyomdájában.

Előfizetési fölhivás.

A második évnegyed is végét járja. Igyekezett a „Nemere“ a majdnem lefolyt két téli évnegyed alatt az öreg Nemerével verset fujni; megbojgatott sok figyelemmel rakott baglyát; nem kevés sürü fátyol alatt szendergő álhazafit nyugtalanitott, belefujván tubákos pixisébe.

Nyáron által az öreg Nemere ugyan pihenni szokott, de a fiatal „Nemere“ igyekezni fog az ő helyét is pótolni.

Netalán a multra még hátralékban levő előfizetőinket utánpotlásra, a többit pedig előfizetéseik megujitására ezennel tisztelettel felkérjük.

Programmunk, valamint előfizetési feltételeink a korábbiak:
Julius—September $^1/_4$ évre ft. 1.50.
Julius—Deczember $^1/_2$ „ „ 3.—.

Brassó, 1871, Junius 8.

Az ugynevezett szásznemzeti vagyon jövedelme — ha jól tudjuk — a királyföld közigazgatási költségei fedezésére volt forditandó, és 1850-ig erre a czélra használtatott fel.

Az absolut kormány alatt a közigazgatási költségek más alapokból lévén fedezve, a szász nemzeti vagyon ugyszólva rendeltetés nélkül maradott.

Az a korban egybegyült egyetemgyülése a vagyon jövedelme értékesitése tekintetéből annak iskolai czélokra használását határozta, a mely határozat az azon idő módja szerénti felsőhelyi helybenhagyásban részesült is.

A legutolsó egyetemi gyülés majoritása kimondotta azon elvet, hogy az ugynevezett szász nemzeti vagyon legyen a királyföldön lakó összes népesség közös vagyona, tehát a királyföldön lakó románoké és magyaroké, ugy mint a szászoké.

Lássuk, milyen módon részesül a nem szász nemzetiség ezen iskolai czélokra szentelt vagyon jövedelméből.

A brassai román és szászvárosi reformált iskola kap 3000 esetlegesen 5000 o. e. forintot, ha jut; de ha a más, természetesen sokkal nevezetesebb, intézmények az egész jövedelmet igénybe vennék, egyik sem kap semmit.

Ennyi tehát — a még eshetőségeknek kitett — osztalékrésze a királyföldét lakó, az összes lakósság számának legalább is két harmadrészét tevő román-magyar lakósságnak.

Meglehet ugyan, hogy meg fog engedtetni, hogy a román-magyar lakosság gyermekei is látogassák a német nyelvvel felruházott közös vagyonból alakitott iskolákot. De ez két feltételhez van kötve. Először, hogy akarnak-e, és másodszor, hogy képesek e idegen nyelven tanulni.

Az akaratra nézve figyelembe veendő, hogy mindenkinek első kötelessége anyanyelvét megtanulni, a különböző körülmények között hasznavehető idegen nyelveket pedig csak akkor kell elsajátitnia, ha erre ideje és módja marad; ekkor pediglen az idegen nyelvek között saját izlése szerént válogat, és ebben megszoritani senkit sem lehet.

A képességet illetőleg, a népnek nagytömegének be kell érnie az elemi oktatással az idegen nyelvek luxus czikkére csak keveseknek van módja; de ha magát anyanyelven még magasabban is kiképezte volna, ebből még nem következik, hogy egy második és épen a németnyelvet annyira birja, hogy azon szaktudományokat hallgasson.

Egy különös specialitást képez a szász nemzeti vagyonból adománnyal ellátott, Brassóban felállitandó földmivelési iskola. Erre, mint tudjuk, adományozott az egyetem évenként 2000 o. é. frt.

Ez magára a czélnak nem megfelelő öszveg, és azért járulnak ahoz a vidék szász-román községei még további 2000 o. é. forintal, a magyar-románközségek pedig nem járulnak semmivel két igen egyszerü oknál fogva: először mert nincsen miből, másodssor mert nincsen kedvük egy olyan iskola gyarapitásához járulni, a melynek nyelvét nem értik, a melynek tehát hasznát sem vehetik.

A szász-román községek járulványát megjegyzendő, hogy az a községpénztárából történik, a milyennel a magyar-román községek egyátalában nem birnak, sőt belszükségeiket is a lakosok zsebeiből kell fedezniök.

Ennél a földmivelési iskolánál épen a román lakosság két képpen van megtréfálva, mert az egyfelől adományt nyert a szásznemzeti vagyonból, a mely közösnek volt nyilvánitva, másfelől segélyeztetik az

TÁRCZA.

A németesedés ragálya.

Másutt beszélik, de nálunk is jó tudni.

Egyszer, — irja Törs Kálmán a „Hon“-ban, egy adomának is beillő történetkét olvastam valahol. Egy hannoverai német ember tanult magyarul annyira, hogy olvashatta a magyar irodalmi müveket, s nagyon megszerette ezt a nemzetet. Elhatározta ennélfogva, hogy megnézi közelröl is, s azzal vasutra ült.

Pressburgnál azt mondták neki, hogy immáron Magyarországon van. Ő alig akarta elhinni, nem hallván sehol egyetlenegy magyar szót se, s a magyar nép sajátságaiból, a melyeket könyvek után ismert, de még egy magyar csizma sem akadt szeme elé. „Se baj! — gondolá magában-az még az osztrák határon van.“ Szerencsésen beérkezett Pestre. —

— Fahrmer, Euer Gnaden! — ez volt az első szó, melylyel Magyarország fővárosában egy bérkocsis üdvözölte a kiszállásnál.

Az idegen nagyot nézett. Azt hitte, hogy a bérkocsis felismerte a németet, s udvariasságból szólt hozzá németül.

— A „fehér hattyuhoz“, szólt a hannoverai magyarul, visszaemlékezvén e fogadóra Vas Gereben egyik munkájából. A fiakkeres hegyezte a fülét, gondolkozott, elvégre is kisütötte, hogy „versteh nix ungarisch.“

A német furcsán kezdte magát érezni; de végre is meg kellett neki mondani, hogy hová akar szállni. S akkor elszállitották szemközt a magyar nemzeti szinházzal, egy szállodába, melyre nagy betükkel van fölirva: „Zum weissen Schwan.“

Itt sem kellett megerőltetnie magyar tudományát. A pinczérek ékes német szóval ugráltak elébe, felvezették a „Zimmer“-be, adtak neki „Speiszzetli“-t, a hol megtalálta a par excellence magyar ételt, a „Gollascht“. Magyar gazdasszony erről az ételről sem tudná kitalálni: hal-e vagy hus?

A mi emberünk megindult aztán egy kis körutra, magyarságot tapasztalni. Végig barangolta az utszákat, s látott gyönyörü magyar boltfeliratokat: „Wolfgang Silberstein, Männer-Schneider, Männer-Galanterie-Waaren, Bauholz-Niederlage, Oel- und Seifenfabrik, geistige Getränke und Spiritus-Raffinerie, Dampfholzhacke“ stb. Megállt egy szögleten a falragaszok előtt s elébe tárulnak a következők: „Deutsches Actien-Theater, Burgtheater in Ofen, Arena im Stadtwäldchen, Circus Renz, Orpheum in der Sommerlokalität, Neue Welt, Fürst's Theater, Singspielhalle, Sängergesellschaft, Volks-Sänger, Ausverkauf, Kundmachung, Aufruf“ stb.

A hannoverai ember megrestelte a dolgot, átment Budára. Itt lakik a magyar király: itt már csak beszélnek magyarul? megnézte a várlakot, kiborotvált arczu Kammerdienerek vezették a termekbe. Egy árva szó nem sok, annyit se tudott egyik is magyarul. Este valakinek a protekcziója utján bejutott a főuri kaszinóba. A Rákócziák, Bercsényiek, Bocskaik, Wesselényiek faja bizonyára magyarul beszél? No hiszen! szegény ember pirulva került ki onnan, mert egy magyar szóért nagyon megtalálták „nézni.“ — Elment a magyar nemzeti szinházba. Ott épen olasz operát adtak. — Rohant szállására, összecsomagolta czókmókját, s azzal felült a vasutra és meg sem állt hazáig.

Két napot töltött Magyarországon, a nélkül, hogy egy árva magyar szót hallani alkalma lett volna. Eltölthetett volna nem két napot, de két hetet is hasonló eredménynyel.

Bizony, akárhogy szépitsük a dolgot, nyomoru egy állapot ez. Ha humoristikus lapban, vagy regényben irná meg valaki, azt mondanák rá, hogy az egész állitás valami lázas agy szörnyszülöttje. Bár volna az; de fájdalom, — komoly való.

Ugy harapódzik a germanizáczió nálunk, hogy maholnap engedelmet kell kérnünk, a miért ugy a hogy magyarul is bátorkodunk tudni. Ha ez a Bach-korszak alatt történik: azt mondjuk rá, hogy kényszer, nem lehet másképp; a hazafiság titokban azért mégis táplálja a nemzetiség Vesta tüzét, de igy, önként, minden külső erőszak nélkül, hanyathomlok rohanni egy elnemzetlenitő irány felé; ez már demoralizáczio.

Nem mondja azt senki, hogy a magunk nyelvén kivül ne tanuljunk mást. Tanuljunk, minél többet. Mivelt ember igyekszik megtanulni a müvelt nyelveket. De ne tegyük megélhetésünk életföltételévé. Románia, Szerborszag kisebb, miveltségben sokkal hátrább álló államok mint Magyarország, de azért még nem volt rá eset, hogy idegen nyelv nem tudása ez országokban valakinél akadály lett volna bármi állás betöltése körül. Lehet bátran miniszter is, a ki románul tud, Romániában, a ki szerbül tud, Szerbországban. Nálunk Magyarországon, a német nyelv nélkül, de még házmester sem lehet.

(Vége következik.)

egyes szász románközségek pénztárából, a melyről talán nemcsak mondatik, hanem valósággal a község minden lakosságának nemzet külömbség nélkül közös vagyona.

A szász nemzeti vagyonból adományozott és a Brassóban felallitandó földmivelési iskolára nézve nézeteink a következendők volnának.

Miután a szásznemzeti vagyon a közigazgatás költségei, tehát államczélok fedezésére volt szentelve, abból első rendben a legszükségesebb t. i. az alsóbb népiskolák felsegitéséről, a melyek közül vajmi sok nem felel meg a törvény kivánalmainak, és a melyek segélyezésével végül is az állam fog terheltetni, — kellene gondoskodni.

De ha már az egyetem a legégetőbb szükségek tekintetbe vételén tultette magát, és nem annyira életkérdésü iskolákra kivánt áldozni, nagyon helyesen tette volna, ha ugy intézkedik vala, hogy ezen iskoláknak a lakosság nagyobb része is hasznát tudja venni.

Tehette volna, hogy három helyett csak egy földmivelési oskolát alakitson, de azt tette volna valódi közös kincscsé.

Most mi és román testvéreink ugyancsak éhes gyomorral jövénk el a közös asztaltól. Hanem az nem tesz semmit, csak egészség legyen — mondá az öreg Gusbeth. —

Az egész dolgot igy lehetne kézzel foghatóvá tenni: hármunknak van egy marok aprópénzünk és azaz én markomban van; én szeretem a tubákot; azt veszek az egészre. Ti nem tubákoltok; nagyon sajnálom; hát halgassátok, hogy én milyen nagyot tüsszentek.

A pénz elkelt; a tubák meg van, kedves jó egészségökre kivánjuk! —

B. —

Magyar képviselőház.

Az országgyülés mindkét háza junius 2-án rövid ülést tartott. A képviselőház csak alaki teendőkkel foglalkozott, s egy főrendiházi izeneten kivül két interpellátiót és három bizottsági jelentést vett át. A főrendiház a gömöri és gácsországi vasutakkal végzett, módositás nélkük hozzájárulván mindkét javaslathoz.

Kapp Gusztáv az igazságügyminiszterhez intézi a következő

— interpellácziót: —

Miután f. évi április hó 26-án tartott ülésében jutott a képviselőház annak tudomására, hogy az igazságügyminiszter ur egy, a talmácsi uradalomnak néhány községei és a szász nemzet, illetőleg hét birái között a létezett urbéri viszony fölött és a tulajdonjog fölött fönforgó, még a mult év közepén a m. k. legfőbb itélőszékhez végleges eldöntése végett folebbeztetett pert a periratokkal együtt f. é. jan. havában a m. k. legfőbb itélőszéktől kikérte, s ezen pert ez ideig az illetékes birósághoz vissza nem adta, kérdezem:

1) Minő törvényre alapitja a miniszter ur jogosultságát ezen, vagy bárminemü más pert az illetékes biróságtól elvenni, azt öt hónapon át vagy netalán még tovább az igazságügyminiszteriumnál visszatartani, s igy az igazsgászolgáltatás törvényszerü menetét akadályozni, sőt felfüggeszteni.

2) Szándékozik-e miniszter ur az emlitett pert haladéktalanul s minden netalán akadályozó hozzáadás nélkül a m. k. itélőszékhez törvényszerü végleges eldöntés végett visszaadni.

3) Ha netalán nem? minő törvénnyel igazolja a miniszter ur ilynemü szándékát s eljárását?

Vidék.

S.-Szent-György, junius 3-án 1871.

A „Nemere“ junius 2-iki 44. számában Ujvárosi Ferencz ur ugy látszik zokon vette, hogy ezen lap 28-ik számában az 1848/9-be elvérzet honvédek emléke ügyében tett felhivására nem én, hanem az épittető bizottmány jegyzője közölte a Nemere 39-ik számában, ezen alapra gyült, a bizottmány által megvizsgált számadást, holott ez épen az ő teendője volt, s igy hivatlanul fel se lépett.

De mert a tudositó ur személyemet, valamint magát a számadást támadja meg alaptalanul, — erre csak az a nyilatkozatom, hogy ha a közlött számadást figyelemmel megolvassa, meggyőződhetett volna, hogy a kamatra ki nem adott pénzek ma is Háromszék kebli-pénztárába vannak letéteményezve, ez a bizottmánynak nem adatott át, — az ezen felyüli öszvegek pedig a mint bejöttek azonnal tökésittettek maig kamatoznak, mit részletesen — valamint a hitelezők neveit hirlapba közölni nem is lehete, erről a bizottmány jegyzőkönyvei felvilágositást tehetnek.

Mert legyen meggyőződve a tudositó ur, hogy nékem, ki több társaimmal kezdeményezője valék a terv kivitelének, kinek az elesettek közt testvére van, érdekembe volt ez ügy kivitele, — $3\frac{1}{2}$ évi müködésünknek mi eredménye volt, igazolja az hogy a terv valósitását már megis kezdhettük, telyes reményem van ennek ez évbeni létrehozásán, igy gyanusitó ural szembe megnyugvást tanálók ennek eredményében.

Vajna Tamás.

Külföld.

FRANCZIA ÜGYEK.

A „Times“ párisi levelezéjének máj. 29-ről kelt táviratiban, a forradalom elnyomatásáról következő érdekes adatok közöltetnek:

„Páris teljesen nyugodt. A boltok nyitva vannak. — Az utszákon tolong a nép, az okozott kár összegét vizsgálva. Foglyok vonulnak át, 100 főnyi csoportokban, őrikiséreet mellet, a Boulevardokon. A harcz tegnap d. u. 3 óratájban szünt meg. Bellevilleben, hol állitólag rettentő jelenetek történtek, nehány lövés tétetett az ablakokból.

A legkétségbeesettebb gonosztevők e végperczben saját bajtársaik ellen fordultak, mivel azok vonakodtak a harczot folytatni. Nehány nő ugyanazon okból két ifjut késekkel gyilkolt meg. Az ablakból történt tüzelés következtében, roppant számu kivégzések fordultak elő. A chaumont-i park holttestekkel volt boritva.

Még folyvást petroleum-fölfödözések eszközöltetnek. A veszély még növeltetik azon tény által, hogy a nők, kik nemüknél fogva könnyebben kikerülik a figyelmet, valósággal a legkétségbeesettebbek. Ejjel tetemes elővigyázati intézkedések tétetnek. Az utszák telvék őrökkel, s minden közlekedés szigoruan tiltva van. Mindenki ki a jelszó tudása nélkül merészel kimenni, azon veszélynek teszi ki magát, hogy egész éjjelre bezáratik. — Attól félnek, hogy ragály fog kiütni annak következtében, hogy oly számos holtak temettettek el sietve, az utszák kövezetei alá.

A Hotel de Ville fölgyujtása iránti parancsot megtalálták a commune egyik nemzetőrénél, ki most Versailles-ban fogva van. Az számos vörös és kék bélyegekkel van boritva.

A párisi érsek egy vértanu derült bátorságával halt meg. Kivégzőinek bántalmazásaira válaszolva ez mondá: „Ne szentségtelenitsétek meg a szabadság szót, az egyedül minket illet meg, mivel mi a szabadság- s hitért fogunk meghalni.“

A két első előkelő személy a fogházban lövetett agyon, s holttesteik a 20. kerület mairie-jébe viteitek.

A többi 15 egyén — 38 csendőrrel együtt — éjjel a Pére Lachaise-be szállittattak, más fogsági helyre szállitás ürügye alatt, és ott agyonlövettek. Négy más ismeretlen nevü egyén szombaton lövetett agyon. Az ekkép tudomásra jutott összeg 64 áldozatot foglal magában. Szombaton a még életben maradt foglyoknak már épen agyon kelle vala lövetniök a commune által, mely a fogházban üté fel főhadiszállását, midőn egy hajdani táborkari tiszt ösztönzésére, ki a commune által hivatalában megtartatott azok föllázadtak, s a fogház egyik részébe vonták vissza magukat, a hol eltorlaszolták, magukat s a hol a fölkelők őket élve megégetni próbálták, azonban a matráczok gyapjuból levén csak kevéssé égtek meg.

A fogháznak a commune által kinevezett igazgatója bizonyos Francois, tegnap a communevel együtt megszokött.

A dominicánusok meggyilkottatása csütörtökön délután történt. Miután több torlaszokhoz vitettek el, melyeket a felkelők kénytelenek voltak odahagyni, a fegyfogházba vitettek vissza, s ott közülök 12-egyén agyonlövettett. Néhányan megmenekültek.

A „Francais“. „Foglyok a Plateau Satoryn“ czim alatt, Párisban ejtett foglyokról a következőt közli:

„A Párisban ejtett foglyok legtöbb része Versaillesba vitetvén, a satory fennsikra szállittatott. A nap folytán ott láttuk őket sürü tömegekben, nagyobb része komor és megtörött, csak a vétek képe, nem a szerencsétlen bátorsága, leverten, alantias feleletekkel a nélkül, hogy eszméjük melletti harczaik iránti bátorságokat feledné; megkisérlették menteni magokat, mielőtt még szólt voln az ember hozzájok, s mindnyájan állitják, még magok a tisztek is, hogy a rend barátai, a kiket akaratlanul hajtottak a lázadók soraiba.

Ha beszélni halljuk őket, akkor mindnyájan ártatlanok, mondá egy ört álló csendőr.

Nehány arczot ki lehet venni ezen képből, mert vannak méltóságteljes és martialis kinézésüek, de ez igen ritka kivétel. A foglyok öltözete nagyon különböző, a nagyobb rész a nemzetőrségi kabátot viseli, de látni közöttök sok „zuavját a communenak“ is, bő kék nadrág és sárga szalagpánttal ékesitett mellény, némi egyenruháit a rendes lovasságnak, de különösen nagymennyiségü ábrándos s különféle kelmékből összeállitva, végre a párisi munkás fehér blousa, a nemzetőr nadrágja mellett. A tisztek és zuávok kivételével, minden egyenruha elszakadozott, piszkos és hiányos.

A legsajátságosabb de eléggé utálatos csoportot képez az asszonyoké, a kik a foglyok között vannak, továbbá zsebvágók mint ambulancierek, a kik a vörös keresztet megbecstelenitik, vakmerő markotányosnők, a hik vitéztetteiket beszélik el, s öreikkel kacsintanak, végre két tagja a hirhedett amazon zászlóaljnak, nemzetőri nadrágban, vörös csikkal, egy sorgombu mellény, hosszu nyilt kabát, képpi és kard. A commune reménylette, hogy a csapatok nem fognak merészkedni asszonyokra löni, azonban megfogható, hogy a katonák nem hagyták magokat feltartóztatni amazok kecsei által.

Jelenleg mintegy 3500 van együtt, s minden perczben ujabb csapatok érkeznek.

Az arsenal roppant csüreiben és szineiben helyezik el őket. a hol szalmán feküsznek és számos csendőrcsapatok által őriztetnek. Mindannyit Passyban és a Porte St. Bloud őrházánál fogták el. Elfogatásuk szerencsére nem sok vérébe került a csapatoknak; midőn minden oldalról fenyegetve és bekeritve láttak magokat, letették a fegyvert. Gondoskodnak étkezésükről, egy osztály fegyveres csendőrtől kisértetve a városba jár vizért. Azon pillanatban midőn az arsenalból kijövünk, a csendőrség mintegy 150 főnyi sorkatonaságot vezet elő 110-ik ezredbelit, ezek azon katonák a kik a lázadás kitörésekor a communistákkal oly gyalázatos fraternisatiot kezdettek. —

Versaillesből, május 31-ről este jelentik: „Mint állitják, a Párissal való szabad közlekedés e hét végeig helyre lesz állitva.“

Gyujtogatásokra vonatkozó parancsok találtattak több elfogatott, s megöletett, egyéneknél. Azok a központi bizottmány, vagy a közjólét bizottmány bélyegével voltak ellátva, ezen aláirással: „Ulisse Parent.“

Versailles, junius 1. A hivatalos lap jelenti, hogy azon ellátási tárgyak, melyeket a hadi tengerészet a külföldön szerez be, az 1870-ik évi rendelet értelmében vám alá esnek.

Mac-Mahon egy rendelete, további intézkedésig, a szini előadásokat külön engedélyhez köti. Egy más rendelete megtiltja a hirlapok árulását az utszákon.

Versailles, junius 1. A nők és gyermekek már bemehetnek Párisba. A németek St.-Dénisből még nem engedik be a férfiakat.

Bécs, junius 3. Rauscher kibornoknak egy a pápa 25 évi jubileumának alkalmából a papsághoz és a hivőkhöz intézett pásztorlevele kiemeli az utolsó 25 év viharait és bonyodalmait, a kommunisták és szoczialisták fölmerülését és az egyház ellen elkövetett nyers erőszakot. A pásztorlevél imákra szólit föl, ráutal a vallás, erkölcsiség és tekintély elleni szünetlen áskálódásokra és roszakaró nyerészkedők azon törekvésére, hogy becsületes emberek sajnos hibáit kizsákmányolják.

Berlin, jun. 3. A franczia kormány május utolsó napján hadi kárpótlás fejében 10 milliót bankjegyekben fizetett le Strassburgban. A kifelé készitett erőditési müvek költségei 20 millió tallérra rugnak.

Versailles, junius 3. A lefegyvertelenitések, valamint a házkutatások és elfogatások ellenállás nélkül folytattaknak Párisban. Az assemblée mai ülésében a többség inditványozni fogja a Bourboncsalád számüzetésének megszüntetését és a Thiersnek adott fölhatalmazásnak 2 évre való meghosszabbitását. —

München, jun. 3. Az ó-katholikusok konferencziája elhatározta, hogy Rómától nem fog elszakadni, de kimondta a zsinat és határozatainak el nem ismerését és a katholikus isteni tisztelet megtartását saját helyiségében elhatározá.

Cluj University Library

Legujabb.

Versailles, junius 4. Grousset tegnap Párisban elfogatott; Pyatot szintén Párisban vélik lappangani. Ujabban hallatszik, hogy a nemzetgyülésben hétfön inditványba fogják hozni Thiers elnökségének meghosszabbitását.

Darmstadt, junius 4. A katonai egyezmény megköttetett. Hessen három ezred gyalogságot, két ezred lovasságot, s hat üteget kap; a csapatok a császárnak esküdnek hűséget s a tiszteket a császár nevezi ki.

Madrid, junius 3. A karlista mozgalmakról szállongott hirek hivatalosan megczáfoltatnak.

Lissabon, junius 3. Nagyszerü előkészületek folynak a braziliai császár fogadására.

A képviselőház a fogadási ünnepély fölött tanácskozik.

London, junius 3. Tegnap este az itteni összes republikanus és demokrata társulatok képviselői gyülést tartottak, melyen elhatározták, hogy a jamaicai mintájára menekült védő bizottságot fognak felállitani.

Párisz, máj. 31-én. A tuileriákban a császár titkos iratainak hátralévő nagy halmaza is a lángok martaléka lett; érdekes lesz tehát itt egy még eddig ismeretlent közölnünk olvasóinkkal, mely különben a benne foglalt jóslatnál fogva is érdekes. Ez egy levél, melyet Dolgoruky Péter hg, 1863 febr. 8-árol Brüsselből intézett III. Nápoleonhoz, Franczia-országból történt kiutasitása alkalmával.„ . . . : Még ma elhagyom Belgiumot — irja a herczeg — s Angliába megyek, hol lesz szerencsém Felségeddel nehány év mulva találkozni, ha a francziák érdeme szerint bánnak el felségeddel, azaz kiüzik országukból. Ön azt hiszi, hogy a Bonapárte család, dynastia? Nevetséges tévelygés! a Bonapárték koronás rendőrbiztos családot képeznek, kiknek hivatásuk, a politikai szabadságok teljes értékét megismertetni a francziákkal, kik vissza veszik e szabadságokat a Bonapartektól azon napon, midőn önt elűzik. Fogadja Felséged az erényei és hires igazságszeretete iránt tartózó érzelmeimet.“

Berlin máj. 28-ikán. Vilmos, braunschweigi herczeg a német császár utólagos jóváhagyásának reményében végleg utódául szándékozik kijelölni Agost-Ernő hanoveri koronaherczeget. — A német hadseregben általában az angol Martiniféle fegyvereket szándékozzák meghonositani s e czélra a francziáktól elszedett 540,000 db. chassepotot fognak átalakitanni. Gortsakoff hg. hosszasan értekezett Bismarckkal s ezután Vilmos császárnál és a koronahgnél volt audentián.

Klapka Bismarcknál szintén volt kihallgatáson s a bir. kanczellár több óra hosszat beszélgetett vele, miközben csipősen, de a legnyiltabb rokonszenvvel szólott az osztr-magy. birodalomról s oda nyilatkozott hogy Németországnak érdekében fekszik, miszerint Ausztria belölről megszilárduljon.

Párisz, máj. 31. Párisban a rögtöni kivégzések megszüntek, az elfogatások és házmotozások azonban még folyvást tartanak s a foglyok fölött haditörvényszék fog vizsgálatot tartani és itülni, mely müködését jövő kedden kezdi meg a franczia fővárosban.

A város visszanyerte rendes kinézését: a Versaillesből Párisba vezető két vasut át van adva a közforgalomnak s az utazók seregesen igyekeznek Páris falai közé, hol ipar és üzlet ismét a rendes kerékvágásba kezd visszatérni.

Mac-Mahonnak a sorkatonasághoz és tengerészekhez intézett jun. 2-iki proklamatiója igy hangzik:

„Katonák! Bátorságtok és fegyelmetek minden akadályokon diadalmaskodott. Két havi ostrom és nyolcz napi harcz után Páris utczáiban, fővárosunk végre szabad.

A midőn kiragadtátok Párist azon nyomoruak kezéből, kik romhalmazzá igyekeztek változtatni, megóvtátok a végromlástól és visszaadtátok Francziaországnak.

Az egész ország tetszéssel fogadja hazafias fáradozásaitok sikerét; a nemzetgyülés, mely az országot képviseli, a hozzátok legméltóbb jutalomban részeltetett beneteket, a midőn egyhangulag kijelentette, hogy a szárazföldi és tengeri hadsereg érdemeket szerzett magának a haza iránt.

A „Nemere“ eredeti táviratai.

Feladatott Pesten 8-án 9 óra.
Érkezett 8-án 11 óra.

Bécsi Reichsrathban adómegtagadást tiz szavazattöbbséggel elejteték.

— Franczia nemzetgyülésben pénzügyminiszter harmadfél milliárdni kölcsönfelvételt hozott javaslatba.

Vegyes.

(Előleges jelentés a „Nemere“ naptárak ügyében.) Alólirott szerkesztőség két rendbeli naptárt, egy nagyobbat és egy kisebbet szándékozik szerkeszteni a jövő évre. A kisebbe vásárokon s egyéb hasznos tudnivalókon kivül mulatató és tanulságos olvasmányokat, — a nagyobba szépirodalmi és ösmeretterjesztő közleményeket, főként brassai és székelyföldi utmutatót szandékunk fölvenni.

Fölkérjük lapunk barátait, hogy ezen naptárakba szánt közleményeiket legfölebb julius 20-ig beküldeni sziveskedjenek. Mindenek felett figyelmeztetjük azokat, a kik Brassónak és környezetének, vagy a székely földnek valamely természeti vagy ipari nevezetességét (fürdőhelyeket, bányákat, borvizforrásokat, gyárakat, iparczikkeket, pénzintézeket, társulatokat, épitészeti vagy más emlékeket s a t. b. esmertetni akarnak, — hogy nagyobb naptárunk épen a nemü dolgokat közöl legörömestebb.

Tiszti névtárunkban minden országos hivatal személyzetét, főként pedig a körülbe fekvő törvényhatóságok mindennemü hivatalnokait szándékozunk fölvenni.

Mindezek, valamint egyébféle szépirodalmi ösmeretterjesztő és mulattató olvasmányok beküldésére a fent kitett jul. 20-ikát tüzzük ki határnapul.

Dolgozó társainknak tisztelet példánynyal fogunk szolgálni.

Szives közremüködésre annyival inkább fölkérjük a toll embereit, mert ugy tartjuk, hogy szolgálatot teszünk vele, ha ily nemben is megalapitjuk e vidéken a magyar irodalmat.

Teljes tisztelettel

Brassó, 1871. Junius 8-án.

A „Nemere“ szerkesztősége.

Jegyzés. Üzletembereket figyelmeztetünk, hogy mindkét naptárnak lesz állandó „hirdetési tára“, a mely annál sikeresebb, mert egy kerek éven át forog az olvasó szeme előtt. Hirdetések a naptárak szamára is fölvétetnek mostantól julius végéig a Nemere szerkesztőségében.

(Magyar tanár a koronaörökös mellé.) A király, mint halljuk, fölszólitotta Andrásy Gyula gr. miniszterelnököt, hogy ajánlana Rudolf trónörökös számára egy magyar történet-tanárt. Nem szükség tán kiemelnünk ezen tény fontosságát és jelentőségét. Mindnyájan tudjuk, hogy az uralkodó erények rendszerint a természet adományai ugyan, de, a mennyiben tanulással a szellemet tökéletesiteni lehet is, kell is, — uralkodni csak a történet tanitja az embert. A ki valamely nép fölött uralkodni van hivatva, hivatása áldásos teljesitésének első föltétele, hogy azon nép történelmét ismerje, története szellemét fölfogja, tőle áthatva legyen. Örömmel jegyezzük föl, hogy, — ha különben jól értesültünk, — a kezdemény a királytól magától indult ki. Ily körülmények közt nem lehet, hogy az illető tanár személyének megválasztása iránt teljes bizalmunk ne legyen a miniszterelnök tapintatában s hazafias érzületében.

(Az erdélyrészi ref. tanügyet), illetőleg a kolozsvári ref. főtanodát érzékeny csapás érte. Kócsi Károly, a természetrajz jeles tanára és tanvezető, kitől épen most van sajtó alatt egy szakmunka, nehány napi betegség után mellhártya gyuladásban 42 éves korában meghalt. Bánatos özvegyet — kivel ma töltötte volna be házassága 14-ik évét — és negy neveletlen árvát hagyott maga után a megboldogult, kiben tanügyünk épen oly sokat veszitett, mint családja.

(A törökbuzáról). Erdély egyik legfőbb gazdasági természtmányéről rosz tudósitásaink érkeznek, irja az „Erd. Gazda“ Egész vidékek vannak, hol a májusi tartós esőzés miatt, törökbuzatermésre semmi kilátás nincs; ezért az árakat piaczainkon folytonoson emelkedőben találjuk. A május 10-iki szelid dér, mely itt-ott kis mértékben mutatkozott és a 24. körüli viharok, melyek havasainkat ujra téli lepelbe öltöztették: nagyobb kár nélkül vonultak el Erdély felett.

(Metternich) herczeg és neje most azzal vannak elfoglalva, hogy Napoleon excsászár részére eladóvá tehessék Miramarét, hová aztán a trónról elüzött család vonulna.

(Szapora áldás). Vingán (Temesben) Szebin Iván lakos nejének pár nap előtt négy gyermeke született, három fiu és egy leány. Kettő rögtön meghalt, a másik kettő is csak fél napot élt. Az anya veszélyen kivül van.

(Pünkösd két napján) a pesti lóvonatu vaspályát 99.453 személy használta.

(A királyné). Merant e hó közepén fogja odahagyni és Schönbrunnba megy.

(Nyáry Pál) jól sikerült kőnyomatu arczképe megjelent, 1 frtért kapható és postautánvétellel megrendelhető Halász István kiadónál, nagykereszt-utsza 3. szám Pesten.

(Az „athenaeum“) kiadásában megjelent: Képes természetrajz, 32 táblán 262 szines ábrával és fametszetekkel, az állatt növény és ásványvilágról. Martin M. után átdolgozta Dr. Dulácska Géza. Ára kötve 4 frt.

(Szivtelen szülők.) W. gyógyszerész, ki a székelyföld egyik városában annyira meggazdagodott, hogy szülővárosában Medgyesen, mint magányzó háborithatlan csendéletnek örvendhetett, egyik vidéki városban vásárra ment; itt ellopták pénzes tárczáját.

A különben fukar ember kedélyét ez nagyon megzavarta, nem különben ép oly takarékos nejét. Ekkor érkezett meg Kolzsvárról „édes“ leányuk 15 éves leánykájával, hogy szüleinél néhány napot töltsön. „Nincs helyünk ingyen evők számára, magunk sem lakhatunk jól“ — volt a szülők részéről az Isten hozott. Ily körülmények közt az asszony azonnal el akart utazni, de férje azon reményben, hogy nehány nap mulva érte megy, csak nehány forinttal adott több pénzt neki, a mennyit az utra szükséges volt. —

A szegény asszony most pénzt kért szüleitől, hogy visszatérhessen; de szivtelen szülei azt sem adtak. Kétségbeesésében Maurerasszonyság (ez neve a szerencsétlen hölgynek) a Küküllő folyamhoz ment gyermekével, hol egymás nyakába borulva a vizbe vetették magukat. A leány hullája még nem találtatott meg, az asszonyé Mikeszásza mellett a vizből kifogatott és néhány nap előtt Medgyesen közrészvét mellett eltemetetett. P. L.

(A lottó-játékról) egy parányi kis statisztikát kapott az Ellenőr, mely azért érdekes, minthogy maga az illető játszó közölte. Egy Pest ferenczvárosi polgár M. K. ugyanis 1849-től egészen 1870-ig következő számokra: 24, 72, 56 minden héten 20 krt. rakott a kis lutriba, s csakis az utolsó évben csinált egy ambót, és igy 218 frt. 40 krnyi veszteség után nyert 4 frtot. Ez csak egy példa s hány ezren vannak, kik még többet elfecsérelnek lotterián.

(Az „Erdély“ junius elsejével ismét megindult. Az előbbi alakban kiállitott lap e számában igen érdekes közleményeket olvasunk Dózsa D., Szolga Miklós, Lukácsffy Aurél, Hóry és Deák Farkas, nehány kezdő meg álnevü iró tollából. — Az irányczikken, költeményeken és beszélyeken felül, van irodalmi, pesti, kolozsvári levele, vidéki rovata, hirfüzére, vegyese, szóval bőv tartalommal igyekszik betölteni valódi hivatását: hogy hű tüköre legyen a vidék szellemi életének.

A tapintatos szerkesztő, Balázs Antal, és az elismert nevü főmunkatárs, Szolga Miklós, reméljük továbbra is érdekéssé s igy maradandóvá teszik az „Erdély“-t. Adja Isten!

(Maros-Vásárhelyen) f. hó 17-ikén követválasztás lesz, miután Berzenczei László lemondott. A „magyar polgár“ minden erejéből ajánlja Orbán Balázst.

(Francz Ludwig Koredi ur) kijelenti a Kronstädter Zeitung mult szombati számában, hogy ő nem „elkorcsosult csángó“ sem pedig „Ueberlaufer“, miután az apja csángó ugyan, de anyja szász és igy ő tiszta szásznak tekintendő. Ezt csak mint curiosumot emlitjük, de evel különben senkinek semmi baja, lévén, hogy mindenki lehet a mi kedve tartja. —

Hosszu és idétlen czikkében van különben egy igazság is. Elbeszéli t. i., hogy ő nemzetiségre nézve ugy volt, mint az a szamár, a melytől egyenlő távolságra függesztetett föl két csomag széna. Ebben a hasonlatban rosz az, mintha a magyar vagy szász nemzetiség széna adag volna Korodi urra nézve. A többi helyes.

Egyébiránt egészségökre kivánjuk szász atyánkfiainak az ujabb gyarapodást. Ha ellenségeik volnánk, azt kivánnók, hogy az Uristen ilyeténkép mentől gyakrabban szaporitsa.

Közgazdászati rovat.

A hivatalos lapban olvassuk:

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi ministerium, és a közös hadügyministerium között történt megállapodás folytáu, a folyó évi aratási munkák alkalmával az országban netán ismét mutatkozható munkáskéz hiánya lehető enyhitése czéljából, a katonaságnak aratási munkára való szabadságolása iránt a mult évekhez képest következő intézkedés jött létre:

Az országban állomásozó gyalogsorezredek és vadász zászlóaljak rendes őrszolgálaton kivül álló legénysége az aratási időben három hétre a munkaadók rendelkezésére bocsáttatik.

A rendelkezésre álló legénységnek aratási munkákra alkalmazása, az illetők szabad elhatározásától függvén, a munkabér és ellátás megállapitása a munka-adó és a katonaság között szabad egyezkedés tárgya, mely egyezkedés az ezred- és zászlóalj-parancsnokságok utján lesz közvetitendő.

A fejenkint és naponkint $3\frac{1}{2}$ krban megállapitott egyenruha koptatási átalány mikénti lefizetése iránt az illetö ezred, vagy zászlóalj parancsnokai fognak a munkaadóval megegyezni.

Hogy a katonaság munkára átengedése iránti kérések elintézésében minden idővesztes ég elkerültessék, figyelmeztetnek az illetők, hogy személyesen vagy beadványaikkal a legközelebbi katonai állomáshoz, és pedig ott, hol katonai állomás-parancsnokság létezik, ehez, különben pedig a katonai parancsnokhoz közvetlen forduljanak.

Mi is ezennel a munka-adók kellő eligazodhatása végett köztudomásra hozatik.

Bécsi börze junius 7-én.		Brassói pénzárak j. 7-én	
Pénznemek.		Pénznemek.	
Arany	5. 87	Arany	5. 94
Napoleond'or . .	9. 82½	Napoleond'or . .	10. 92
Ezüst	121. 65	Magyar 20 franc .	9. —
Magyar földtheram.	79. 75	Ezüst huszas . .	125. —
Erdélyi „ .	75. 75	Tallér	1. 80
Banati „ .	77. 50	Török lira . . .	11. 40

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: **Kenyeres Adolf.**

Arany és ezüstáruk és Schweiczi órák.

L. Helmbold.

Alólirt tiszteletel tudatja, miszerint a közelebbi illteni vásárra ugy mint korabb és az arany és ezüst müvesek eddigi árubelye sorában sátrat fog nyitni, és ajánlja az oltan árulandó kiitnő arany és ezüst nemüit, valamint legjelesebb minőségü Schweiczi órait a legjutányosabb árakon, tovább megrendelésre elvállal mindenn mesterségbe vágó kiigazitásokat. 111 1—2

Bolitja vagyon a szélesutszában 591. szám alatt, holis ékszerek, arany és ezüstnemüek a legmagosabb árakon vásárolthatnak.

Az árra vaiódisságáról kezeskedik az értékjelző hivatal jelzése.

T. cz.

Arany és ezüstáruk és Schweiczi órák.

Előpataki ásványviz.

Több évi tapasztalat azt tanitótta, hogy a február és márczius havakban töltött viz eredeti jóságát és oldó erejét sokkalta tovább és jobban megtartja mint a más időszakokban töltött. Ugyan-azért ugy intézkedtem, hogy f. év február és mártius havaiban a fökutból tiszta uj üvegekbe, javitott dugaszolással annyi viz és ugy töltessék, hogy a viz minősége iránti minden igénynek elég legyen téve és minden megrendelés a leggyorsabban teljesittethessék.

Lehető hamisitások kikerülése czéljából a raktáramból kikerülő üvegek cink-kupakkal vannak ellátva, melyen köriratban kinyomott betükkel e szavak: **„Előpatak Dr. Otrobán,“** közepén pedig **„1871“** olvashatók. Továbbá örömemre válik tudathatnom, miszerint a tavalyi árakat, az idém tetemesen leszálithatom és az által ezen jó hatásu viznek élvezhetését könyebbithetem. Ugyanis egy 50 nagy üveget tartalmazó ládának ára az idén csak 7 frt. 50 kr. egy 66 kissebb üveget tartalmezóé 7 frt. és a közönség kényelmére ujabban készült 25 nagy üveget tartalmozó ládának ára 4 frt. Az üvegenkénti eladást a brassói fogyasztó egylet (Consumverein) eszközli.

Egyszersmind ajánlom a felügyeletem alatt készült

„Előpataki hajtó pezsgő-porokat“

melyeknek főraktára Brassóban Száva Gerő urnak „a koronához“ czimzett gyógyszertárában van.

42 15—0

Dr. Otrobán Nándor.

Hirdetmény.

Előpatakán az ujan épült Gidófalvi féle házat haszonbérbe véve, abban étcsarnokot rendeztem, a melyet folyó h. 15-dik napján Fekete csarnoka czim alatt megfogok nyitni. Jó ételekről és italokról jutányos árokon, valamint pontos szolgálatról gondoskodni fogok. 105 3—6

Uj üzletemet a. t. cz. közönségnek figyelmébe ajánlva, vagyok alázatos szolgája

Fekete Josef.

Köszönet nyilvánitás.

Legközelebb a bukuresti magyar iparos egylet ploesti Deák Ferencz czimü magyar olvasó körünknek egy tekeasztalt ajándékozott, hogy ez által olvasó körünk gyarapitását munkálják. Midőn tehát a nyilvánosság terén e nemes tettért ploesti magyar olvasókörünk nevében köszönetet mondok, a további testvéries egyetértésre hivom fel bukuresti derék honfitársainkat, hogy igy egymást támogatva, távol a szeretett hazától el ne vesszen közülünk csak egy is! 109 1—3

Rumánia-Ploest 1871. Junius 6.

Vincze Dániel,
elnök.

Figyelmeztetés

az előpataki ásványvizet illetőleg.

Alólirt a t. cz. közönséget minden tévedéstől megovandó, ezennel tudatja, miszerént az esmert gyógyhatásu előpataki viznek (Május és Junius haviboli töltés a fökutból) főraktárával brassai Joh. Trg. Rissdörfer és Joh. Duschoiu kereskedő czégeket bizta meg.

A zinkkupakokon Előpatak Josef Goldstein 1871 olvasható, a dugaszokra E. P. betü van sütve.

Ezt a t. cz. közönségnek, a mely előtt az Európában egészségi hatása következtében talán egyedüli Előpataki borviz esmeretes, azutáni alkalmazhatás végett tudomására kivántam jutatni.

Főként figyelmeztetik a t. cz. közönség arra, hogy csak is azon üvegekben vagyon valódi Májusi és Juniusi töltés, a melyek a fennevezett czégektől vásároltatnak és a melyeknek kupakjai és dugaszai a fenntirt jegyel birnak. 110 1—4

Előpatak 1871. Május hó.

Goldstein Josef,

az Előpataki ásványviz források bérlője.

Sz. 1816 1871. 108 2—3

Árlejtési hirdetmény.

Alólirt kiküldött biztos által közhirré tétetik, miszerint ügyvéd Mayer József ur által képviselt Juon Kojenak Popovits, Ügyvéd Puscariu minţ távolléti gondnok által képviselt Iosif Doulea ellen 680. o. é. frt. tőke és járulékaiért végrehajtásos ügyében, a brassói városi és vidéki tanácsnak mint törvényszéknek az 1871. év April 8-án fennebbi szám alatt kelt válaszában az utóbbinak már végrehajtásilag zálagolt és becsült Hosszufaluban 860/1036 telekkönyvi sz. a fekvő szolid anyagból épült lakházának árverezése megengedtetett.

A fennevezett fekvőségnek árverezése az 1871. év junius hó 25-én és julius 30-án a hosszufasi községi irodában a következő feltételek alatt fog elővétetni.

1) Az árverezendő telek a törvényszéki becslés utján meghatározott 1200 o. é. frt. becsárban fog elővétetni.

2) Az árverezni szándékozók kötelesek lesznek az árverezendő birtok becsára után járandó 10 % bánatpénzt előre a kiküldött biztos kezéhez letenni. —

3) A megvásárolt birtok árának két versen, még pedig felének a leverés napjától számitandó 14. az ezután következő 14. napok alatt pedig a másik felének is a p. p.-r. 459. §- a következési melett, a törvényszékhez, a mennyiben a betáblázott terheknek átvétele nem történne meg, mulhatlanul ki kell fizetődni.

4) A vásárló a megvásárlás napjától kezdve a megvásárlott telek birtokába és használatába lép, ő hordoz minden aval kapcsolatos terheket, valamint esetleges károkat is.

5) A tetekkönyvileg nevére való átirási engedélyt csakis az árverezési feltételek teljesitése után nyeri meg.

Egyszersmind felszóllittatnak mindazon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen törvényszék helyén, vagy ennek közelében laknak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésök végett Brassóban megbizottat rendeljenek, és azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben, a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Ugy felhivatnak azok is, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni, vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokkat érvényesiteni vélnek, igénykereseteiket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számitandó 15 nap alatt, habár külön értesitést nem vettek is, a kiküldött biztosnál nyujtsák be, különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasittatni.

Brassó, 1871. Május 25-én.

Vizy József,
törvényszéki kiküldött.

Nyomatott Römer és Kamnernel.